

Ansökan om dispens från naturreservatsföreskrifter

enligt 7 kap miljöbalken

Ansökan omfattar

Naturreservat	Nyckelviken
Fastighetsbeteckning	Sicklaön 14:1
Orienteringspunkt (t.ex. fastighetsadress eller gps-koordinat)	Stönviksvägen

Sökande

Namn	Personnummer/Organisationsnummer
Adress	Postnummer och ort
E-post-adress	Telefon
Jag som ansöker om dispens är	
☐ Markägare ☒ Förvaltare ☐ Arrendator ☐ Entreprenör	
☐ Annat _____	

De personuppgifter du lämnar kommer att registreras. Registreringen av personuppgifter görs för att på ett säkert och snabbt sätt kunna hantera dina ärenden. Information om registrerade personuppgifter lämnas efter skriftlig begäran ställd till Park- och naturenheten, Nacka kommun, 131 81 Nacka. Använd samma adress om du vill ändra felaktiga uppgifter eller ring kommunens växel på 08-718 80 00.

Markägare (om annan än sökanden)

Namn	Telefon (även riktnummer)
Adress	
Är markägaren informerad om åtgärden?	☐ Ja ☐ Nej
Är naturreservatsförvaltaren informerad om åtgärden?	☐ Ja ☐ Nej

Dispens från föreskrifterna söks för

☐ Byggnad	☒ Schakt	☒ Avverkning	☐ Upplag
☐ Annat <u>anlägga hundrastgård</u>			
Beskrivning av åtgärden/åtgärderna samt syfte <u>En hundrastgård byggs mellan Skönviksv. och den övre parkeringen. Det ökar möjligheten till rekreation och säkrar att hundar inte stäpps loss i Naturreservatet.</u>			
Skäl för dispens. Se bilaga med information om förutsättningarna för dispens. Se föreskrifter för och syfte med aktuellt naturreservat på vår webbplats: http://www.nacka.se/boende-miljo/natur-och-parker/natur--och-friluftsomraden/ <u>se bilaga</u>			

Övriga uppgifter

När ska åtgärden utföras	<u>planerad utbyggnad 2017/2018</u>
Har strandskyddsdispens sökts?	☐ Ja ☒ Nej <u>behövs ej</u>
Har bygglov sökts?	☐ Ja ☒ Nej <u>behövs ej</u>

Övrigt

Till ansökan skall bifogas:

En översiktskarta där ni markerar området/områdena

Detaljerad karta med aktuell åtgärd inritad

Övrigt som är väsentligt för ärendet

Ort och datum

Nacka den 17 maj 2017

Namn-teckning sökanden

Pia Helgödt

Namnförtydligande

Pia Helgödt

Ansökan sänds till

Nacka kommun

Park- och naturenheten

131 81 Nacka

Skäl för dispens för hundrastgård i nyckelviken

Miljöbalken 7 kap 7§, 26§

Särskilt skäl är att det ökar möjligheten till rekreation

Förenligt med syftet i och med att det främjar bevarandet av ett välfrekventerat friluftsområde.

Enligt föreskrifter A. är det förbjudet att:
Schakta, anlägga väg, uppsätta belysning och uppföra stängsel.

Pia Helgodt
Projekteringsledare
Drift och förvaltningsenheten

Enheten för planering och
tillstånd

Genomförandebeskrivning

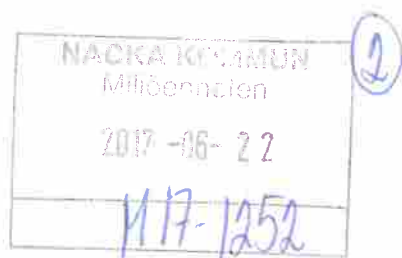
Angående en ny hundrastgård i Nyckelviken.

Den nya hundrastgården placeras mellan den övre parkeringen och Skönviksvägen. Det finns en stig där som används för att man ska komma fram till hundrastgården.

Entreområdet grusas så att där blir plats för möbler. Några träd tas bort och området gallras, men de flesta träden bevaras i hundrastgården. Stängsel sätts upp och belysning som endast lyser när någon vistas på platsen.

Vänliga hälsningar

Pia Helgodt
Projekteringsledare
Förvaltning utemiljö

Elin Ösby

Yttrande på dispensansökan för hundrastgård i Nyckelvikens naturreservat

Nyckelviken i sin helhet är ett av kommunens mest värdefulla naturområden, både gällande biologisk mångfald och rekreation. Den sökta platsen är en del av en större nyckelbiotop som sträcker sig vidare genom de norra och östra delarna av reservatet. Nyckelbiotopen är klassad som lövlund och beskrivs av Skogsstyrelsen bl.a. som ett område rikt på grova, spärrgreniga och senvuxna träd. Den västra delen av det sökta området har även nyligen naturvärdesinventerats på en detaljerad nivå och har naturvärde klass 2 (regionalt intresse). Inom området finns flera yngre ekar som är viktiga efterföljare till de äldre ekarna på andra håll i Nyckelviken.

Det är inte tydligt i ansökan vilka träd som kommer att tas ner eller hur detta kommer att påverka naturvärdena på platsen. Det är också tveksamt om bristen på efterlevnad av föreskriften om kopplad hund kan ses som ett särskilt skäl att göra ett intrång i naturmiljön. Reservatets syfte är dels att bevara och utveckla friluftslivet och dels att bevara biologiska värden.

Innan beslut fattas bör en detaljerad naturvärdesinventering genomföras av hela den sökta platsen. Det bör även undersökas om detta är den bästa lokaliseringen för en hundrastgård eller hundrastområde, både utifrån biologiska och rekreativa värden då det kan finnas andra mer lämpliga platser.

Anna Herrström
Kommunekolog
Enheten för planering och tillstånd

Eksempel på videnskabelig

Exempel på lekarskrivning för apoplexi

YTA FÖR HUNDRASTGÅRD CA 1600 KVM

Naturvärdesinventering inför anläggande av hundrastgård i Nyckelvikens naturreservat

Nacka kommun, 2017

Inledning

Nacka kommun planerar att bygga en hundrastgård i Nyckelvikens naturreservat (figur 1) och söker dispens för åtgärden. Calluna AB har av Nacka kommun fått i uppdrag att genomföra en naturvärdesinventering enligt SIS standard 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning" i det område som planeras bli hundrastgård. I uppdraget ingår även att beskriva hundrastgårdens påverkan på platsen samt kompensations- och hänsynsåtgärder.

Figur 1. Ortofoto som visar hundrastgårdens och inventeringsområdets utbredning (blå linje). Rödrandigt område visar utbredningen av en nyckelbiotop som består av en lövskogslund.

Bakgrund Nyckelvikens naturreservat

Nyckelvikens naturreservat är ett ca 134 ha stort naturområde på Sicklaön i Nacka kommun och bildades år 1990. Naturmiljöerna består av hållmarkstallskog, blandskogsbevuxna moränbackar, ädellövskogsdungar, lövskogsbevuxna raviner och öppna betesmarker. Enligt skötselplanen är det övergripande målet för naturreservatet att "naturvårdsområdet skall vårdas så att dess natur- och kulturvärden samt dess värden för friluftslivet bevaras". Flera nyckelbiotoper förekommer inom naturreservatet varav den största består av en lövsskogslund på ca 32 ha med dominans av ek som angränsar och delvis överlappar med det område som planeras bli hundrastgård.

Metod

Naturvärdesinventering

Naturvärdesinventeringen har utförts enligt metod beskriven i SIS standard 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning". Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för den biologiska mångfalden inom ett avgränsat område. NVI resulterar i avgränsning av områden (naturvärdesobjekt), naturvärdesklassning, objektsbeskrivningar samt en övergripande rapport. Naturvärdesklassning görs utifrån biotop (biotopkvalitet och sällsynthet och hot) och artinnehåll (naturvårdsarter och artrikedom). Biotopvärde och artvärde vägs ihop till en samlad bedömning som ger en naturvärdesklass. För naturvärdesklass finns en fyrgradig skala (högsta, högt, påtagligt och visst naturvärde). De områden som inte når kriterierna för naturvärdesobjekt klassas som lågt naturvärde och märks inte ut på kartan. Detsamma gäller områden som är mindre än minsta karteringsenhet. Metoden finns beskriven i standarden.

Inventeringens utförande

Naturvärdesinventeringen utfördes av Hanna Nilsson, ekolog på Calluna AB, den 7 juli 2017. Naturvärdesinventeringen genomfördes på fältnivå med detaljeringsgrad medel, vilket innebär att objekt större än 0,1 ha och linjeobjekt längre än 50 m har registrerats och naturvärdesbedömts. Inmätning av vissa träd har även genomförts. Fokus låg på de ekar som är i behov av frihuggning och som står i direkt anslutning till hundrastgårdens område samt även skyddsvärda träd av asp och björk inom och i anslutning till det planerade entréområdet av hundrastgården. Ek och tall bör sparas i så stor utsträckning som möjligt och dessa träd har därför inte mätts in. Utsök av naturvårdsarter inrapporterade till Artportalen från inventeringsområdet mellan år 2000 och 2017 har också gjorts.

Resultat naturvärdesinventering

Naturvärdesobjekt

Ett naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) har registrerats inom hundrastgårdens utbredningsområde (figur 2 och 3). En sammanställning av områdets värde följer nedan.

Areal: 0,26 ha

Naturtyp: Skog och träd

Biotop: Blandskog

Natura 2000-naturtyp: Identifierad icke-naturanaturtyp

Biotopvärde: Påtagligt biotopvärde

Artvärde: Visst artvärde

Naturvärdesklass: Påtagligt naturvärde

Preliminär bedömning: Nej

Naturvårdsarter: Ekticka, talticka, myskbock och blåmossa. Inga naturvårdsarter finns inrapporterade till Artportalen inom naturvärdesobjektet mellan år 2000-2017.

Områdesbeskrivning: Den norra delen av naturvärdesobjektet består av hållmark som sluttar söderut med förekomst av block i sluttningen. Trädskiktet består främst av tall och ek med inslag av björk, sälg, asp, rönn, oxel och gran. De äldsta träden av ek och tall och de högsta trädvärdena hittas i denna del av naturvärdesobjektet. Hassel och enbuskar förekommer. Fältskiktet består främst av blåbär, liljekonvalj och bredbladigt gräs. Den centrala delen av naturvärdesobjektet består av en relativt öppen och solexponerad hållmark med örter och gräs såsom ärenpris, femfingerört, johannesört, skogskovall, bergsslok, kruståtel m.m samt enbuskar. Både den västra och östra delen av naturvärdesobjektet ligger i en svacka och har därför ett visst fuktinslag. I den västra delen dominerar klibbal och sälg med inslag av asp, björk och tall. I den östra delen av naturvärdesobjektet dominerar klen och något senvuxen medelålders ek samt relativt ung asp (två hålträd finns) och inslag av björk och ung gran. Här växer asksly samt buskar såsom hagtorn och nypon. Fältskiktet består av liljekonvalj, stenbär, vitsippa, ekbräken, skogsfräken och bredbladigt gräs. Nydöd ved förekommer relativt allmänt i hela objektet, främst i form av död sälg i den västra delen samt självgallrade klena ekar i den östra delen, men även tall, gran, björk och klibbal förekommer som stående och liggande död ved.

Motiv för naturvärdesklassning: Förekomst av gamla träd, hålträd, död ved i varierad form, varierat skogsområde med berghäll, block och lite fuktigare parti samt naturvårdsarter.

Figur 2. Fotot visar naturmiljön i naturvärdesobjektet.

Naturvårdsarter

Naturvårdsart är ett samlingsbegrepp för skyddade arter, fridlysta arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter. Vid denna naturvärdesinventering noterades totalt fyra naturvårdsarter inom hundrastgårdens utbredningsområde: ekticka, tallticka, myskbock och blåmossa. Svampen rutskins (rödlistad i kategorin nära hotad, NT) observerades på död ekved strax utanför naturvärdesobjektet.

Ekticka observerades på två ekar inom naturvärdesobjektet. Ektickan är en parasit på stammar, men även grenar, av levande oftast äldre eller senvuxna ekar. Ektickan är rödlistad i kategorin nära hotad (NT) på grund av minskad geografisk utbredning och/eller försämrade habitatkvalitet (Gärdenfors, 2015).

Tallticka observerades på två tallar i naturvärdesobjektet. Tallticka är rödlistad i kategorin nära hotad (NT) på grund av att den totala populationen minskar (Gärdenfors, 2015). Tallticka förekommer på tallar som är åtminstone 150 år och är en skoglig signalart som signalerar skyddsvärda tallbestånd med höga naturvärden (Nitare 2005).

Myskbock är en skalbagge vars kläckhål observerades på flera döende och döda sälgar i naturvärdesobjektet. Arten är en skoglig signalart och signalerar värden knutna till äldre döende säl (Ehnström och Bjelkefelt 2013).

Blåmossa observerades på ett ställe inom naturvärdesobjektet och är en skoglig signalart som indikerar orörda markförhållanden och platser med permanent sumpigt underlag eller platser med låg avdunstning (Nitare, 2005).

Påverkan på naturmiljön

Hundrastgårdens utformning samt påverkan på naturmiljön

Vid anläggandet av hundrastgården påverkas framförallt den östra delen av naturvärdesobjektet. Här planeras entréområdet och där ska också väderskydd, bänk och agilitybana ligga (figur 4). Detta område uppgår till ca en femtedel av naturvärdesobjektets yta och här kommer träd och buskar behöva tas ner och markvegetationen tas bort då ytan kommer att grusas. I resten av området lämnas träd och markvegetation orörd bortsett från att sly och granar planeras att gallras bort.

Vid anläggandet av hundrastgården finns risk för markskador från arbetsmaskiner då marken inom hundrastgårdens avgränsning bitvis är fuktig. Även en viss bullerpåverkan kan uppstå.

Vid användandet av hundrastgården finns risk för markslitage, högre ljudnivåer i form av hundskall samt ökad näringstillförsel till marken och dess närmsta omgivningar.

Figur 4. Bilden visar den planerade utformningen av hundrastgården och hur naturmiljön kommer att påverkas.

Bedömningsgrunder

Konsekvensbedömningen av anläggning av föreslagen hundrastgård sker mot naturreservatets skötselplan.

Konsekvenser bedöms i en fyrgradig skala: mycket stora konsekvenser, stora konsekvenser, måttliga konsekvenser och små till måttliga konsekvenser. Principen för konsekvensskalan, som beskriver förhållandet mellan områdets värde och storleken på påverkan och dess effekt, redovisas i tabell 1. För de miljöaspekter som konsekvensbedöms besvaras och motiveras följande frågor:

1. Hur stort värde (naturvärdesklass och förekomst av naturvårdsarter) har det som påverkas?
2. Hur stor är påverkan utifrån parametrarna kvantitet, kvalitet och ekologisk funktion?

Tabell 1. Beskrivning av principen för den konsekvensskala som används vid bedömning, utifrån värde och omfattning av påverkan.

Intressets värde:	Betydande påverkan och effekt	Måttlig påverkan och effekt	Liten påverkan och effekt
Högt: riksobjekt/regionalt värde	Mycket stora konsekvenser	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser
Måttligt: regionalt/kommunalt värde	Stora konsekvenser	Måttliga konsekvenser	Små till måttliga konsekvenser
Lågt: kommunalt/lokalt värde	Måttliga konsekvenser	Små till måttliga konsekvenser	Små konsekvenser

Bedömning av påverkan på naturmiljön

Enligt naturvärdesinventeringen har naturmiljön inom hundrastgårdens utbredningsområde klassats som naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde), vilket kan likställas med måttligt (regionalt/kommunalt) värde. Ca 20 procent av detta naturvärdesobjekt på 0,26 ha bestående av blandskog med träd i blandad ålder kommer att påverkas i form av förlorade naturvärden i framförallt träd- och fältskiktet. Kvantitativt handlar det om en areal på 0,05 ha och uppskattningsvis ett tiotal medelålders träd av framförallt ek och asp samt enstaka döda träd som försvinner. I förhållande till reservatets totala landareal på 134 ha och i förhållande till den lövskogslund på 32 ha som klassats som nyckelbiotop och som har högre naturvärde än det naturvärde som konstaterats i det inventerade naturvärdesobjektet bedöms den totala påverkan och effekten bli liten. Den samlade bedömningen utifrån den konsekvensskala som beskrivs i tabell 1 är därför att anläggandet av hundrastgården får små till måttliga konsekvenser för naturvärden och den biologiska mångfalden inom naturreservatet.

Hänsynsåtgärder

Baserat på områdets naturvärde samt skötselplanen bör följande hänsynsåtgärder vidtagas vid anläggandet av hundrastgården:

- Entréområdets utbredning anpassas så att ekar och tallar med ekticka respektive tallticka blir kvar. I övrigt bör så många ekar som möjligt inom entréområdet samt de två utpekade asparna (hålträd) och den gamla björken på kartan i figur 3 vara kvar.
- Högstubben av gran med den lutande avbrutna toppen (figur 5) markerad på kartan i figur 3 bör vara kvar, men grenarna kan kapas och toppen läggas ner på marken.
- Enligt skötselplanen ska "transporter som medför risk för mark- eller vegetationsskador undvikas. Tunga skogsmaskiner bör ej användas. Störande markskador skall lagas". För att undvika markskador bör själva anläggningsarbetet därför utföras på vintern eller under en torr period på hösten då marken är frusen eller betydligt torrare än under resten av året.
- Anläggningsarbete bör också ske utanför häckningssäsong för att minnra störningar på fågellivet. Av denna anledning bör arbeten utföras under vinter eller höst.

Figur 5. Fotot visar granhögstubben med bruten lutande topp som bör vara kvar inom hundrastgården.

Kompensationsåtgärder

Utifrån de konstaterade små till måttliga konsekvenserna för naturvärdena som anläggandet av framförallt hundrastgårdens entréområde får d.v.s. för att kompensera för förlusten av 0,05 ha blandskog rekommenderas att åtminstone tre gånger så stor areal d.v.s. 0,15 ha blandskog/ädellövskog restaureras enligt skötselplanen. För blandskog innebär det landskapsvårdande röjningar och gallringar och att största möjliga artrikedom eftersträvas. För ädellövskogsområden gäller även där landskapsvårdande åtgärder där ädellövträd och hassel gynnas. I praktiken innebär det:

- Borttagande av gran och sly inom hundrastgårdens utbredningsområde. Även utanför hundrastgården bör unga granar tas bort.
- Frihugg åtminstone de tre ekarna (ta bort ung gran och asp som växer i trädens närhet) som står i direkt anslutning till hundrastgården (figur 6) och som pekas ut på kartan i figur 3. Tänk på att kapade aspar kan ge ett stort slyuppslag och att det kan vara bra att skapa högstubbar eller ringbarka asparna för att undvika detta.
- Om möjligt bör en större areal gallras/röjas som kompensation för förlust av naturmark. Lämpligt område att gallra är i sådana fall skötselområde 2 i skötselplanen även kallad Hästhagen belägen strax söder om området som planeras bli hundrastgård. Åtgärder utförs enligt anvisningar i skötselplanen.
- De levande och döda träd som tas ner vid anläggandet av entréområdet bör sparas och stammar samt grova grenar samlas ihop och läggs i en hög på lämpligt ställe i närheten i form av en veddepå.

Figur 6. Fotot visar en av de tre ekarna i närheten av hundrastgården som rekommenderas att frihuggas från asp och gran.

Referenser

- Ehnström, B. och Axelsson, R. (2002). Insektsnag i bark och ved, ArtDatabanken, SLU.
- Ehnström, B. och Bjelkefelt, M. (2013). Signalarter bland bark- och vedlevande insekter i norra Sverige. Fältbiologernas förlag.
- Gärdenfors, U. (2015). Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU.
- Nitare, J. (2005). Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nyckelviken, Naturvårdsområde i Nacka kommun, Föreskrifter, Avgränsning, Skötselplan, 1990, Park- och fritidsförvaltningen, Nacka kommun
- SIS SS 199000: 2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning.
- SIS SS 199001: 2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000.